

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem posloju.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.

Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—,
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—,
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zui-
žana cena.

Štev. 6.

V Ptuju v nedeljo dne 23. marca 1902.

III. letnik.

Velika noč.

Spomlad je spet! Nežni popki poganjajo iz vsake veje in kmalu se bode cela narava prerodila! Vse bode zopet cvelo in dihala novo lepše življenje! Priroda obhaja — vstajenje! Vstajenje enako onemu velikan-skemu, katero bomo obhajali tudi skoraj vsi kristjani po vesolnem svetu, to je spomin vstajenja našega večnega Odrešenika. Tam v jutrovi deželi je zasijala krasna in prelepa zvezda, katera je razsvetila ves svet, nebeška žena je rodila Jezusa Kristusa! Tam v judovski deželi so ga nabili sovražniki njegovi na križ, a vendar je srečno premagal vso peklensko moč, na tretji dan je vstal od mrtvih. Žena Herodeža, kateri je Kristusa obsodil, je rekla na tretjo jutro po smrti Kristusovi: „Nacarejec katerega si obsodil je bil nedolžen, zakaj glej! nocoj se mi je prikazal v spanju, in videla sem ga v nebeški svitlobi!“ Zares nedolžen je bil. Čist kakor jutranja zarja je njegov značaj, poln neskončne milobe. „Učite se od mene, ker jaz sem pohleven“ je sam rekel in njegova najvišja zapoved je bila, da naj človek ljubi Boga čez vse, bliž-

njega pa kakor samega sebe, da naj celo svojemu sovražniku povrača hudo z dobrim. In kako je bil pravičen! Kako neskončno dobrosrčen! Njegovi tovariši in prijatelji niso bili bogataši in velikaši, temveč navadni ljudje priprosto ljudstvo. S siromaki in bolniki je imel največ opraviti, dobro vedoč, da je treba tam največ pomoči. In pri vsem tem je ostal sam popolnoma brez premoženja, saj je znano, da je sam rekel: „Sin človekov nima niti toliko, kam bi položil svojo glavo!“ Poglejmo njegove tedajne učence in njegove apostole. Priprosti ribiči so bili, a s svojim vzgledom in s svojo božjo besedo so sprebrnili tedaj do cela izprijeno zanikerno in nečisto ljudstvo! Siromašno so živeli vsi učenci kakor njihov večni Učitelj, a življenje njihovo bilo je brez vsakega madeža.

Dandanes sevè živijo njihovi nasledniki, oznanjevalci presvetih Kristusovih resnic, malo drugače. Saj vsaki vè kaj mislim! Pa dragi bralci! pustimo tudi njim veselo alelujo, saj vemo, da je On, kojega vstajenje bomo kmalu vesolno obhajali, bil tudi strog, saj vemo, da je, ko so Judje tempel ali svetišče njegovega očeta do skrajne mere oskrunili v svetem svo-

Pobeljeni grobovi.

Zaloigra iz življenja slovenskega naroda.

Kraj dejanja: Maribor ob Dravi.

Osebe:

1. „Naš Dom“, po domače „Fihpos,“
2. „Slov. Gospodar,“ njegov prečastiti oče,
3. „Štajerc“, zagovornik kmeta in obrtnikov,
4. Urša, gospodinja „Fihposovega očeta“,
5. Pravica, c. kr. žandarm.

Dalje.

IV.

Oče: K moji mizi se vsedi in zalij boječo svojo dušo s par kupicami dobrega ljutomercana, da bode postala bolj korajžna!“

Fihpos se priliža očetu, natoči kozarec, ga vzdigne, rekoč: „Bog živi celo našo kompanijo!“ ter zvrne vso vino na enkrat v svoja široka usta.

Oče, tudi spraznivši velik glaž: Tako je prav dečko, korajža zmiraj nekaj velja. Mi klerikalci smo po nekod zelo mogočni. Pa povsod, kjer imamo kaj moči, se moramo za isto zahvaliti le naši predrznosti.

Če bi ne bili zelo zviti, potuhnjeni in korajžni, bi nas danes še . . . ne hotel več povohati.“

Fihpos začuden: „Kako pa to?“

Oče: Hm, navadna stvar! Doma se hlinimo za ljudske prijatelje, v politiki pa delamo ravno nasprotno. In bi tudi neumni bili, če bi ne delali tako, ker ako bi se zmiraj in povsod za kmeta, obrtnika in delavca potegovali, bi se bili zamerili visoki gospodi ki bi tedaj morala malo bolj globoko segati v svoje denarne žaklje.“

Fihpos: „Ali pa ljudstvo zaradi tega ni jezno na nas?“

Oče: „Kaj še? Navadni ljudje ne vejo, kaj se po svetu godi in zato ti lepo verjamejo, če pišeš ali rečeš: ljubi kmet, mi in naši poslanci ne moremo ničesar doseči, mi smo veliki reveži, nas vse zatira! Za tako hinavsko laž nas potem še ljudstvo omiluje in premnogemu našemu priganjaču celo kaj podari, češ: gospod se trudijo za nas. Prav dobro si zapomni, da je tako počenjanje najvišja politika.“

Fihpos: „Štajerc“ pa pravi, da je to nesramno farbanje in izsesavanje kmetov.“

jem navdušenju lastnoročno izgnal vse, kateri so tam menjavali denar ali pa kupčevali! On nas bode sodil vse, tudi naše klerikalce, toraj ne smemo soditi sami!

Vstajenje! Vstajenje, komu nebi ta beseda napolnjevala s čistim otročjim veseljem srcà? Ako Kristus nebi bil od mrtvih vstal, bi bila prazna naša vera, prazno tudi vso naše upanje in prazne vse naše nade. Zakaj, njegovo vstajenje je znak in pomen vstajenja vseh dobrih in slabih. Dragi kmet! ako si ti v sili, ako si v mukah, ako te trpinči vsakdanje tvoje življenje, ako moraš trdo in hudo delati, da si zaslužiš svoj kruh, pomisli, da ni vse tvoje trpljenje, vse tvoje muke nič proti tistim mukam in proti tistemu trpljenju, katero je imel tvoj večni Odrešenik. Vse ga je zapustilo, vsi njegovi prijatelji in učenci so odbežali, da celo, njegov apostel in prvi naslednik na zemlji ga je zatajil trikrat. Grozovitne muke, so mu prizadevale težke njegove rane, težek njegov križ, in kako ga je moralo boleti srce, ker je videl da mora trpeti vse popolnoma nedolžen! Oh pač neskončno dobro je moralo biti to sveto srce, katero je tako ljubilo človeštvo, da je krvavelo za rod bodoči, za prihodne boljše ljudi. V celem svetu pismu ne najde nihče mesta v katerem bi bilo brati, da je videl kdo Kristusa smejeti se, pač pa ga je videlo mnogo ljudi in večkrat, da se je jokalo! Zdaj pa še vam hočem ljubi napredni kmetje in bralci našega vrlega Štajerca izročiti po moji moči malo pisanko. Blagoslov tistega, kojega vstajenje bode kmalu obhajali naj vas sprejme na vaših potih, da bode tudi vaše vstajenje nekdanj, ko nas bojo zvale angeljev trobente prav srčna in vesela aleluja!

Vojna v Južni Afriki.

Angleže so Buri posebno dne 7. marca prav hudo nabili, vjeli okoli 1000 Angležev, koliko je bilo ubitih se natančno ne ve, ker Angleži stvar zavijajo

Oče: „Naj reče, kar hoče; glavno je, da se nam pri tem dobro godi. Po ti visoki politiki imamo mi klerikalci mnogo političnih grehov na vesti. Nekaj ti jih hočem povedati, ker znam, da zavoljo svoje mladosti še ne moreš vedeti za nje. Poslušaj tedaj! Naši, to je, vsi klerikalni poslanci so glasovali za postavo, vsled katere so se cenila posestva v Galiciji za eno petino više kakor pri nas.

Fihpos: „Tedaj pa morajo zdaj naši kmetje za 20 procentov večji davek plačevati kakor gališki posestniki. Ni-li to prevelika krivica?“

Oče: „Krivica sem ali taj. Le pomisli, da je večji del gališke dežele v rokah tamošnih klerikalnih plemenitašev in neštevilnih opatov in škofov. Da je ta postava čisto prav, ker pomaga mogočnim našim prijateljem, ti pa pri drugih prilikah zopet nam. Naši kmetje pa se itak radi dajo stričiti kakor pohlevne ovce.“

Fihpos: Mi smo tedaj zvesti prijatelji, ker v dejanju kažemo svojo prijateljstvo.

Oče: To še nič ni. Še veliko več smo storili za nje. Klerikalni poslanci so bili tudi za to, da se je

in tajijo; vzeli so jim pet kanonov in ves drugi provijant ob enem pa ranili in potem vjeli celo angleškega generala Methuena in ga odpeljali seboj. Razen 200 vojakov večinoma oficirjev so tudi vzeli seboj. Ta vest je naredila za angleže grozno sramoto, Burom pa skoraj ves svet častita. To je bil najhujši poraz kar so jih Angleži doživeli na južnoafriškem bojišču. Angleži so hoteli Bure zajeti od treh strani. En oddelek je vodil Methuen, druga dva, pa druga dva angleška poveljnika, a tepeni so bili vsi trije, najbolj pa Methuen. Časniki poročajo pa še tudi o četrtem porazu Angležev. 12 februarja je dobilo namreč 3 kompanij 28. pešpolka nalogo, polastiti se dveh farm blizu Zuckerboschranda, kjer so bili Buri pod poveljništvom Roosa in Albertsa. Angleška kolona, katero je vodil major Dowell, je štela 280 mož. Buri so spočetka navidezno bežali, tako da je zašla kompanija Angležev predaleč. Buri so jo nakrat zagrabili in v dveh minutah so izgubili Angleži več kot 50 mož. V teh bojih za obe farmi so izgubili Angleži enega častnika (ubit), 11 mož (ubiti), 7 častnikov in 36 mož (ranjeni) ter 100 mož (ujeti). Tudi mnogo orožja in voz s streljivom so izgubili Angleži! Tudi ta četrti poraz je bil potemtakem za Angleže prav občuten. Iz Londona poročajo nadalje: Minolo nedeljo, 9. t. m. se je začel zopet veliki lov na Bure med Frankfortom in Lindleyem. Pet angleških kolon je šlo proti zahodu v smeri Wolvehveka. V dolini Renoster je bilo ujetih 9 Burov, ki so se skrili v jame. Oddelek Mentzov pa je ušel, Buri so namreč pognali med Heilbronom in Volvehvekom čredo goved proti stražnicam in v splošni zmešnjavi sami utekli. Vseh skupaj so dobili Angleži le 50 Burov v pest, 1 Bur pa je bil ubit. Lov se toraj ni posrečil. O Methuenu se poroča, da se mu je obrnilo zopet na slabše. Daraley je najprej njegovi soprogi sporočil, da ga izpusti. Angleška oblastva so izrekla Delareyu za njegov pleme-

dalo gališki deželi za zemljiško odvezo 200 milijonov kron davčnega denarja, katerega je seveda samo naša preljuba poljska gospoda vtaknila v velike svoje kase.“

Fihpos: „Oh, to je lepo! To je bilo imenitno!“

Oče: „Le počasi! Še več koristi smo jim napravili. Gališka pobožna gospoda je smela žganje kuhati, ne da bi ji bilo treba od tega kakšen davek plačevati. Da so se pa tej krivični pravici odpovedali, so delovali klerikalci na to, da jim je vlada plačala 100 milijonov.“

Fihpos je od samega začudenja zazijal ter potem dejal: „Izvrstno! Tako si mora človek za tuj denar pridobivati prijateljev! Pa so naši poslanci le za gališke prijatelje tako lepo skrbeli?“

Oče: O ne, tudi drugim so pomagali, na pr. češkim fabrikantom cukra, ki so večinoma goreči klerikalci. Naši poslanci so glasovali za postavo, po kateri so dobili ti bogataši tekom let že blizu 800 milijonov kron darila, da lažje prodavajo in vozijo cukrer v daljne kraje.“

Dalje prihodnjič.)

ni čini svojo zahvalo. Splošno se pričakuje, da se izkaže tudi angleška vlada Delareyu hvaležno.

Vojna se bo torej nadaljevala. Vojni dopisnik Wallace pa piše listu „Daily Mail“: „Če naj navedem uspeh našega skoraj triletnega napora, moram reči, da bo morda čez tri leta vojna ravno tam, kjer je danes. Da bi se Buri udali in odnehali, nato niti misliti ni.“

Razne stvari.

Porotne obravnave v Mariboru. Dne 10. marca sedel je na zatožni klopi pred mariborskimi porotniki 23letni nepopoljšljivi Franz Zajšek iz Sedlašeka, okraja ptujskega, radi tatvine. Zajšek bil je pred kaznovan zaradi hudodelstva tatvine že štirikrat, zaradi prestopka tatvine sedemkrat. Prvokrat je bil kaznovan, ko je bil še le 14 let star, potem pa je moral v ječe naglo zaporedoma. 25. novembra 1901 prišel je iz ječe, v koji je presedel 2¹/₂ leti, a že 2. na 3. decembra o polnoči zalotil ga je stražnik g. Fr. Marinz v Ptuj, ko je ravno pri omreženem oknu žida L. Sonnenscheina mislil nломiti; deloma se mu je to že posrečilo. Ker ga je sodišče spoznalo kot tatu iz navade, naložilo mu je tokrat 5 let težke ječe z enim postom vsakih 14 dni. — **Ponarejalec denarja.** Tisti Dan imel se je zagovarjati 19letni posestnikov sin Andrej Skok iz Gradiša pri Leskovcu v Halozah. dne 24. decembra lanskega leta kupil je v konzumu v Leskovcu za 46 vinarjev petroleja in plačal to s štirimi ponarejenimi 10 vinarskimi kosi in tremi pravimi krajcarji. Ko so ga žandarji zaslišali, je tajil, da bi bil denar ponarejal, pozneje pa je priznal ter rekel, da je hotel samo poskušati, če se da tudi iz svinca denar delati, ker je tako nekje slišal. Na njegovem domu našlo se je pri preiskavi tudi nekaj

priprave za izdelovanje tacega denarja; denarja samega pa se ni nič več našlo. Novčni urad na Dunaju se je izrekel, da se tak denar spozna na prvi pogled, da je ponarejen. Skok dobil je vsled mnogih olajševalnih okolščin za svojo „kunšt“ samo 3 mesece navadne ječe. — **Poneverjenje na pragerski pošti.**

11. marca obravnavalo se je proti Friederiku Niederle 25letnemu poštneemu ekspeditorju na pragerski pošti ker je poneveril poštne denarja enkrat 304 K 16 h, enkrat 2700 K in enkrat 16 K 50 h, skupaj torej 3020 K 66 h in na Dunaju, kjer je služil preje, pa 211 K. Ko je to vse, kar je napravil na prav zvit način, imel v žepu, prosil je svojega gospodarja (šefa), da bi se peljal v Maribor k nekemu zdravniku, češ, da ima „srčno bolezen“. In res imel je tako srčno bolezen, da ni prišel več nazaj, ampak se odpeljal čez Bosno v Dalmacijo, prišel do Antivari, se peljal dalje v Benetke in od tam čez Brenner na Nemško, kjer se je izdajal pod drugim imenom. Na Nemškem so ga prijeli in ga na zahtevanje Avstrije prignali v Maribor. Pri sebi je še imel 1000 kron in 236 mark. Niederle bil je obsojen na 5 let težke ječe. — **Dva ponarejalca bankovcev.** Ta dan vršila se je še porotna obravnava proti 39letnemu oženjenemu posestniku in gostilničarju Valentinu Šoberniku iz Spodnjega Dupleka pod Mariborom zaradi ponarejanja bankovcev. Dne 6. decembra 1901 vršila se je pri Šoberniku neka hišna preiskava zavoljo neke ukradene hranilnične knjižice. Ko je žandarm zahteval od Šobernika, da mu naj odpre neko omaro se je Šobernik branil, a videč, da ne gre drugače, pa je odprl in žandarm je našel notri 6 desetkronskih in 8 petdesetgoldinarskih bankovcev, ki so bili ponarejeni s fotografskim aparatom in razen tega še več drugih potrebščin za fotografiranje kakor tudi neke barve in en aparat za fotografiranje. Ko ga je

Jakčeva in Fefikina ženitnina v Kralovski dolini.

To vam je bila imenitna gostija, kakoršne še niti stara Šegarica ne pomnijo.

Godilo se je tako: Pred kakima 2 letoma se je podal naš Jakec v Zagreb, ter tam pridno delal že v ta namen, da bi se že prle lahko združil z deklico, ki mu je bila vse na svetu. Kmalu je prišla Fefika, ki je noč in dan tarnala, za svojim ljubim. Ona pa ni dobila tam službe in tudi Jakec je bil kmalu brez dela. Kakor je vsem znano, ne manjka tudi v Zagrebu policajev, ki vsakega, kateri nima posebnega „kšefta“, v domovino spremijo. Taka nezgoda bi tudi našega Jakeca in Fefiko zadela, ako bi na skrivnem ne pebegnila v visoko Liskanjo. Karlovska dolina je lepa in rodovitna, v nji se razprostirajo lepi zeleni travniki in na zgornji strani stoje čedne kmečke kočice. Na desni strani te doline visoka Liskanja, domovina našega Jakeca. Ime Liskanja zasluži v resnici ta kraj, ker se v njem potika brezštevilno lisic, ki so pravi strah kralovskim kuram.

Srečno sta prišla naša znanca v ljubljeno do-

movino, kjer pa Jakecu ni dalo miru. Že na treji dan se je podal v mrzli „Oberštajer“ iskat sreče. Res, ta mu je bila tukaj milejša kakor na Hrvaškem. Dobil je delo in kmalu je postal zidarski palir ali kakor so ga tovariši imenovali „maltomohar“. Pa tudi sedaj ni mogla Fefika prebiti brez njega. Že za par tednov je tudi njo privlekel črni konj v „Oberštajer“; tukaj se pa naši Fefiki ni najbolje godilo. Uboga deklica, ki je doma le šivala, svinje „futrala“, včasih tudi koziko pasla, je mogla tukaj celi dan malto delati in se truditi, da bi si kaj ‚privirtila‘ in da bi tudi svojemu sineki kaki krajcar za krühek poslala, kakor ji je Jakec večkrat rekel. Radovoljno je trpela, misleč, da je njeni ljubljenec dober človek, ki nima velike skrbi samo za njo, ampak tudi za njenega sineka, ki so ga krstili za Toneka in ga nesli k babici na „košto“. Pa revica se je zelo motila, tako mislevši. Ko je prišla v soboto „colinga“, je Jakec vzel ves denar zase in za njo in hajd ž njimi v krčmo; tam je zalumpal vse peneze in se pozno v noč domov podal, kjer je Fefiki, ki ga je sprejela s pozdravom: „Ti presneta para pijana, ki celo noč lumpaš, jaz pa ‚krüha‘ nimam in ‚tüdi‘ Tonek nima ‚štünfov‘,

žandarm vprašal, odkod in zakaj ima Šobernik vse to, je bil toliko prestrašen, da mu prve trenutke ni mogel nobenega odgovora dati, poznej pa le prišel k sebi in rekel, da se uči fotografirati, ter da je bankovce naredil Franc Pečar, kateri ga je učil fotografirati. Žandarmi so na tako priznanje preiskali tudi hišo Franc Pežarja in tam našli fotografičen aparat več drugih za to namenjenih priprav in en ponarejeni bankovec za 10 goldinarjev. Šobernik se je vedno le izgovarjal da se je hotel samo učiti fotografirati, kako pa je te „študije“ delal, izkazalo se je, da je popir katerega je rabil za študiranje na eni strani tako daleč ostrgal, da ni bil debelejši kot je navaden papir za bankovce. Spočetka fotografiral je vsako plat bankovca na dva papirja, potem pa skupaj spal in še več takih „kunšti“ se je učil. Pežar pa se je izgovarjal s tem da je hotel Šobernika samo fotografirati učiti. Polagoma pa se je Šobernik čedalje bolj udajal in 9 uri zvečer bila je obravnava končana. Pežarja se porotniki popolnoma oprostili, Šobernik pa je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe. Ta kazen je zategadelj tako nizka, ker je sodišče upoštevalo Šobernikovo obrt in njegovo nedolžno družino. —

Oko ostlepil. Dne 12. marca prišel je na zatožno klop zaradi prestopkov predkaznovani 41letni oženjeni posestnik Miha Polanec iz Pretreža. Obtožen je težke telesne poškodbe. 25. avgusta 1901 prepirala sta se Miha Polanec in Filip Florjančič v gostilni Jakoba Potiska zaradi neke terjatve, in prepirala sta se tako dolgo da sta se slednjič spopadla, in pri tem prizadjal je Polanec Florjančiču težek udarec na lice ter ga zadel tudi na desno oko. Florjančič zadobil je skoz to težko poškodbo, vsled katere bil je bolan in dela nezmožen 30 dni, poleg tega pa še zgubil vid, kar je bil posledek močnega udarca. Ker zaslišane priče niso zamogle natančno izpovedati in so

„hobice“ no robače“, potrl vse piskre in nazadnje še njo tudi malo pofirmal. Pa njena stanovitna ljubezen je premagala vse britkosti. Ostala sta še v „Oberštajeru“ do zime in se potem peljala v domovino, da bi tam imeli gostüvanje. Novo leto je minulo in hajd k zapisüvanju; po trikratnem oklicu bi imela biti zdana. Predno je solnce prikukalo izza gor, so iz visoke Liskanje naznanjali možnari in kanoni. da se ima danes vršiti gostija našega Jakeca. Tudi v kühinji je bilo vse živo. Stara Šegarica so pekli dükle ali po našem bidre v stopicah pečene. Lizika in Anika pa sta skübili vrane, stari Jakopec pa je ravno iz šume prijezdil zvito lisico, ktero je potem zadrgnil in potegnil kožo iz nje. Bila je „nezgrüntano“ mastna, nacvrli so iz nje 50 pintov „žmauca“ s katerim so krofelne pražili, düple mazali in pa „štifletne“ črnili. Tudi klobas so naredili in sicer tote forme: „düre burst“, „salami“, „birštl“ i. t. d. Meso so spekli in še celo rep so „ponücali“. — Gotovo si radoveden, dragi bralec, na kako „vižo“ so tega v „hasek“ spravili. — Le počasi! Naš Jakec je imel „püšlc“ iz njega. Tukaj v Liskanji, kakor sem že prej omenil, je danes vse živo. Zbrali so se gostje. Po malem zajuterku

prišle s svojimi izpovedbami z poškodovancem v navskrižje, se bodejo zaslišale še nove priče in se je obravnava zavoljo tega preložila. — **Mater pretepel in potem poslopje zažgal.** Tisti dan vršila se je porotna obravnava proti 22-letnim posestniškem sinu Martinu Semeniču iz Kumerščaka pri Ljutomeru. Dne 18. decembra lanskega leta opoldne prišlo je do prepira med obtožencem in njegovo mater Gero Semenič ker ji sin ni hotel izročiti denarja, katerega je zaslužil z vozom. Ko mu je mati rekla, da ima tudi še za druge svoje otroke skrbeti, postal je surov, pograbil pokrov od mize in udaril ž njim svojo mater po levi rami, da je padla na tla. Potem pohodil jo je še z nogami po prsih in trebuhu, skoz česar je zadobila mati lahke poškodbe. Na to zapustil je obtoženec hišo, prišel zvečer zopet domov, spravljal obleko v kofer, in se obnašal proti sestram tako surovo da so zbežale. Ob sedmih zvečer je odšel, četudi je mati temu ugovarjala ter vzel svoj kofer soboj. Ko so domači potem večerjali, slišali so nakrat neko praske-tanje in šli so ven gledati in videli so, da je škedenj bil že v plamenu. Ogenj razširil se je hitro ter vpepelil razen kleti, drvarnice in hiše vse. Tudi hišna streha je zgorela. Škode je okoli 2500 kron, ker zgorelo je z drugim tudi hrana. Pričale so proti njemu mati in sestre in povedale da je njegov zagovor lažnjiv. Za to svoje junaštvo dobil je Martin Semenič sedem let težke ječe. — **Morilka lastnega otroka.** 13. marca bila je na zatoženi klopi služkinja Ana Šmigoc, nazadnje služeca pri sv. Marku. V mesecu juniju pretečenega leta, spoznala je da je v drugem stanu in 1. januarja začutila je bolečine ki so drugi dan še večje bile. Tudi iz družih vzrokov je mogla vedeti, da se tu gre le za porodne bolečine. Dne 3. januarja popoldne šla je na pod in tam na slami porodila fantička, kateri je, po izreku zvedencev prišel na svet

so se podali v mesto Zlomo po nevesto, kakor je to že navada po Spodnjem Štajarji. Imenovano mesto je imenito, šteje kakih 10 hiš. V zadnjem drevoredu tega mesta stoji palača, v kateri biva naša Fefika. To vam je koča, ki celo Zlomo gor drži. Pred par leti bi se bila tudi sama podrla, pa stara Vrečovica so spoznali nevarnost in podprli so torej vilo s štirimi bürklami. Poleg hiše stoji hlev za koze in nasproti temu ena po grüški poslonjena mlaka, v kateri se nahaja zdrava zlomska voda.

Na dan Fefikine poroke je bila ta palača sijajno razsvetljena. V kühinji so se skübili vrabli, stara Vrečovica so kuhali žganjke, da bi imeli kaj postreči prišedšemu ženinu. Iz daljave se je slišala godba Prepadincev in naznanjala prihod gostov. Kmalu so se ti približali in se hoteli podati v palačo, toda tukaj so bile duri zaklenjene. Ko so naši gostje začeli trkati, so se odprle duri in prišajntala je grda, stara, našemana babura. Starešina reče na to: „Dobra je ta, pa mi še se za drugo priporočimo. Potem prideta dve „kranceljungfravi“, ktere starešina „brautfirerju“ izroči. Zunanji gostje še prosijo za eno in še le sedaj se prikaže zaželjena nevesta. — naša Fefika —

živ. Na nek silen način, z pritiskom na glavo, s stiskanjem glave z stegni ali z zaprtjem dihalnih organov, spravila je Šmigoc otroka iz sveta, po umoru pokrila je otroka s slamo in ga potem zakopala za gospodarskim poslopjem, pohodila zemljo da se ne bi poznalo ter šla opravljati svoja navadna dela. Njenih gospodarjev takrat ni bilo doma. Šele dva dni pozneje spoznali so njeni gospodarji na njenem životu in stvar naznanili pri obč. predstojniku. Nasproti žandarmom je vse tajila in dejala, da ima še vse pri sebi; ko pa ji je žandar povedal da jo bo aretiral, je pa rekla, da se je otrok nepričakovano rodil in bil mrtev ter da je otroka vsled straha pred domačim župnikom zakopala. Zaradi različnih nejasnih dokazov in olajševalnih okolnostij bila je Šmigoc obsojena samo na osem mesecev težke ječe. — **Še ena morilka.** Po končani prejšnji obravnavi stopila je pred porotnike 20-letna samska posestniška hčer Terezija Šlamberger iz Niverc. Šlamberger občevala je lansko leto z nekim moškim, katerega ime pa ni hotela povedati, ter postala noseča, kar je tudi njena žlahta vedela, Dne 15. decembra bila je družina Šlamberger zbrana v domači sobi. Hčer Tereza se je potožila da jo boli zob in šla v svojo sobo v koji po navadi spi. Družina je slutila, da bo najbrž Tereza porodila in prisluškovali so če bo kaj slišati — pa čulo se ni nič. Čez kake pol ure prišla je hčer zopet nazaj v skupno družbinsko sobo in se vlegla, brez da bi besedico govorila, na peč. Ker nikdo ni vedel, kaj se je zgodilo, jo tudi nobeden ni nič vprašal. Njena sestra Marija šla je vendar v Terezino sobo pogledat in našla tam posteljo zelo krvavo. Tudi oče je to pogledal in hčer ostro prijel, na kar je odgovorila da je samo krvavela. Oče se je po takem odgovoru potolažil, vendar ga je skrbelo ker je hčer celo noč ostala na peči in ni šla v svojo posteljo. Ko je drugi dan oče zapazil, da ni vse

ki je svojega izvoljenca pozdravila z „glaškom“ vina in starašina je napil zdravico. Podali so se malo v hišo, kjer se je „talanje pušclcov“ začelo; zunaj so bile že kočije pridržale, da bi se peljali k poroki. Veselo so se vsedli na okinčane „bagarle“ in hajd v Videm k zdavanji. Fefika se je peljala na krasnih s koprivami okinčanih kankolah z dvema starima kljusama.

Farni zvonovi so že vabili v cerkev in starašina se je podal v farof naznanjat g. župniku prihoda gostov. Na vprašanje g. župnika, kje ima nevesta krstni list, odgovori prvi: „To je skrb snehina pa ne moja“. G. župnik pa so rekli: „Prle njidva zdati ne m'rem, dokler mi ‚taufseina‘ ne spravite“. Tega pa niso mogli tak hitro dobiti, ker je Fefika rojena med Dravo in Muro med Radgono 'no Gradcom, to je tam v nemških Apačah. S pobitim srcem se je podal starešina v cerkev in naznanil gostivanjšakom to žalostno novico. Gostje so vtikali njih svatovske „pušclce“ v žep in pobrisali na tihem v Liskanjo, kjer so se mastili z praženo in pečeno lisico.

Kakor je znano slavnim bralcem, je bil letos zelo kratek fašenk; naš Jakec tedaj ni imel časa,

tako kakor bi ne smelo biti, poklicati je dal babico, ki jo je preiskala in izpovedala da je hčer pred kratkem porodila. To potrdil je tudi g. dr. Štuhec, h kateremu so Terezo pripeljali. Potem bila je aretirana, priznala pa le toliko, da je zaplodek svojega telesa odpravila in rodila dete mrtvo. Pozneje, ko se je truplo deteta za hišo pokopano našlo, je obstala, da je porodila otroka ženskega spola in ga umorila s tem, da mu je glavo pokrila z odejo, da ni mogel več dihati ter tako zadušil. Pri obravnavi zagovarjala se je sedaj s tem, da ji je, ko je porodila bilo mrzlo, odejo višje na sebe in otroka potegnila in ker ji je bilo slabo, je od slabosti zaspala, otrok se pa na tak način zadušil. Očeta otrokovega tudi sedaj ni hotela imenovati. Pravila je le, da jo je domov gredočo na polju nek neznan moški napadel, kar je imelo te nasledke. Te izpovedbe pa so se po različnih okolščinah overgle in misli se, da bi družina Šlamberger doživela sramoto, ker je tisti neznan človek najbrž oženjen. Ker so bile tudi tu okolščine različne jo je sodišče obsodilo samo na 6 mesecev težke ječe.

Zopet eden ki je kradel čast. Bivši fajmošter, gospod F. S. Šegula, urednik klerikalnega, nemško pisanega a slovensko klerikalno mislečega časopisa „Südsteierische Presse“ v Mariboru, dobil je pri porotni obravnavi dne 17. marca 2 meseca zapora zato, ker je v svojem časniku zasramoval in za hudodelce označil poštene ptujske gospode v prvi vrsti g. župana Orniga, Schröfla in Gspaltlna. Razen dveh mesecev zapora dobil je še tudi vsaki teden eden post in povrniti more vse sodnijske stroške.

Slovenska Bistrica. (Živinski semenj.) Dne 24. m. m. prignalo se je na tukajšni živinski semenj 1400 glav govedi, in sicer večjidel pitanih čistega plemena in 80 konj. — Cena volov bila je od 48 do 55 kron za meterski cent. — Na tukajšnji želez-

iti v Apače po „taufseina“. Zato pa je mogel „ledičen“ ostati in počakati, kakor mi je sam omenil, do drugega fašenka in tedaj si bo vse „dokumente“ priskrbel, bo šel k g. fajmoštri in se dal zdati. Skoz leto se nima časa ženiti, on si more na „Oberštajarskem krüh služiti in njegova Fefika mu bode tudi pomagala pri delu. Prihodnje leto, če Bog zdravje da, bodo stara Šegarica še več düklov napekli, Jakopec bo kakšno lisico priskrbel in tedaj bomo zopet obhajali veselo gostijo.

Želim ti, dragi Jakec, v prihodnem letu več sreče kakor si je imel minuli fašenk. Glej, da si prle vse priskrbiš, kaj je treba za ženitev. V „Oberštajari“ pa ostani zvest svoji Fefiki. H koncu še sprejmi priteljski pozdrav od tvojega nekdanjega „šulkomarada“.

Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetskakri.)
Dalje.

II.

Ljudsko preseljevanje — od leta 400 do 600 spremenilo je popolnoma državne in družbene raz-

niški postaji natovorilo se je šest vagonov z voli na Moravsko kakor tudi jedensto glav volov in krav v Lipnico (Leibnitz) in ondotno okolico. — Da se je cena, zlasti volov, na tukajšnjih živinskih sejmih v zadnjem času znatno povišala, temu je le vzrok požlahtenje naše živine z Mariahofskim plemenom in želeli bi le, da bi to vsprevideli vsi naši živinorejci ter pristopili velekoristni zadrugi za nakupovanje in vzdrževanje plemenskih bikov v okraji Slovenjbištrickem (Stierhaltungs-Genossenschaft).

Od Sv. Marjete pri Rimskih toplicah. (Smešna novica). Hud boj je nastal dne 7. marca ob 4. uri popoldan pri gostilni gosp. Supana, tako, da so morale še ženske miriti. Fantje so se napili malo vinčka; seveda mladim ljudem se pa takoj kri razburi da se malo poskusijo in pokažeje svojo korajžo. Siromak je bil Debelakov Janž ki je mogel pasti čez Jakovo mejo v vrt kakor bi bili žabo streljali. Komaj da ustane, prime za fižolni kol, kateri se mu je takoj zlomil radi močnega udarca na svoje sovražnike. Videti je bilo prav tako, kakor kadar se tepejo Laški petelini. Ko še le ni bilo mira pristopili so vsi majhni in veliki. Tudi Slančov Karl je mislil miriti, pa mu je ubranila Kocenova Nežka, ker se je bala za njega, ki je njen ljubček. Ker se je pokazalo nekaterim malo krvi od prevelikega sopihanja je Jožef Seme, trgovec, takoj poslal po žandarje na Laško (Tüffer) Seveda so se vstrašili, kaj to mora biti in so bili takoj trije navzoči pri Supanu da so se pogovorili o strašnem boju brez vseh bolečin, ker samo Debelakov Janez je nosil drugi dan eno obrv veliko večjo od druge. — Rimski petelin.

Grozni poraz v Leskovcu. Zdaj pa ga vendar imamo! namreč naš novi boljši odbor v Leskovci! Gospoda župnika nič več ne veseli, še župa njim več ne diši in čujte, sklenili so celo, da ne bodejo

mere. Ogromna rimska država je razpadla, in iz nje je nastalo tekem nekaj stoletij več manjših držav. Divji narodi, ki so drli iz severa in vzhoda v bogate rimske dežele, so razdajali premnoga mesta, požgali vasi ter pobili prebivalce ali pa jih odpeljali seboj v sužnost. Nekateri kraji so postali skoraj prazni, in v nje so silila zopet druga ljudstva, tako n. pr. v našo domovino, kjer so se okoli leta 580 naselili naši pradedi, stari Slovenci.

Ko so zmagovalni narodi našli kraje, kateri so jim ugajali, tedaj so se v njih naselili in si zemljo razdelili. Ker si zdaj z ropom niso mogli več dobiti potrebnega živeža, morali so misliti na delo in sicer v prvej vrsti na poljedelstvo. Pa vojak ni bil vajen koristnega opravila, on je znal le orožje sukati in kri prelivati. Zato je primoral svoje vjetnike in premagane prebivalce svoje nove domovine, da so delali za njega. Nekaj jih je obdržal pri svojem stanovanju za razna hišna dela, a druge je razdelil po posestvu, da so mu obdelovali zemljo.

Ti nesrečni ljudje so bili popolnoma gospodarjeva lastnina, on je smel ž njimi storiti, kar je hotel. Za nje ni bilo ne postav, ne sodnije, sodnik jim je

od danes naprej čisto nič več — pili! Seve saj je tudi hudo, da je njihova stranka in pa stranka konzumnega „kšeftferderberja“, slavno znanega velečastitega gospoda kaplana Roškerja popolnoma prepadla! Oh! Rošker, Rošker! dolgo te ni več na Leskovcu, a vendar te morda srce boli, da si se tako dolgo in brez vsega uspeha trudil! Da Ti namreč, ljubi Rošker povem, v tretjem volilnem razredu so volili samo štirje v drugem eden in v prvem oh! to pač boli — nobeden, klerikalne kandidate! Joj, joj bivši predstojnik Potočnik še niti „erzacman“ ni! Zato pa je tudi sam priznal, da bi rad bil, ako bi ga z njegovega posestva nesli, da ne bi bilo treba ž njega iti! — Oh! toti ručuni, toti računi! Kako od računov človeka glava boli. Pa še z novo šolo se meni vidi nič ne bode. Pač preveč velja in novi odbor je pameten. Pa veš kaj dragi „Štajerc“, ti si nam že zadnjič povedal, da bomo prišli na pota naših boljših ljudi, kateri so že pomrli, nazaj! Res je, zdaj smo že na boljšem potu. Volitve so pokazale, da smo leskovski kmetje pametnejši, kakor vsa klerikalna druhal, da klerikalna druhal! seve izvzemši našega sedajnega gospoda kaplana, kateri ni tak, kakor je bil nebilogatreba Rošker. — Slovenci smo, rečite kaj hočete, saj ni enega Nemca v odboru — a hvala Bogu, klerikalca tudi ne. Le tako naprej vrli Leskovec, „vremena naša bodo se zjasnila, in zvezde milše bodo nam sijale“! — Zdaj pa je le vrli naš gospodar Habjanič, katerega je klerikalna „Domovina“ radi te volitve po slabem dopisu našega velezaslužnega (?) „častnega občana“ tako zdelala, svojo in občinsko stvar dobro izpeljal. Res je, da je mnogo vročih moral požreti, a to pa je že itak vsaki od klerikalcev navajen, a morda ga bode vendar gospod župnik v kratkem povabil na kupico vina, da bode od njega zvedel, kako se dela „rekurs“ proti volit-

bil njihov gospodar. Orožje nositi, jim je bilo prepovedano, kajti suženj bi meč onečastil. Ni jim bilo dovoljeno, izbrati si svoj poklic, marveč njihov gospodar je določal opravila. Ženiti se niso smeli po svoji volji, in otroci so bili last gospodova ne pa starišev. Tukaj vam naj zadostuje le jeden primer. Leta 1244. daroval je Ulrik Raspo svojega podložnika Popa sekovskemu samostanu in določil, da je polovica sinov, katere je imenovani kmet že imel in kateri se mu bodo še narodili, last sekovskih korarjev, drugo polovico pa dobijo potomci nekega Henrika s Preninga.

Takšen je bil položaj sužnih kmetov in delavcev. Premnogokrat se jim je zelo slabo godilo, posebno če so imeli divje in nespametne gospodarje. Modri gospodarji pa so ž njimi človeško ravnali, ker so potem pridnejše in lepše delali. Njihovo stanje se je tudi precej izboljšalo, ko so sprejeli gospodje blažilne nauke Kristusove vere.

Nekateri gospodje so imeli mnogo neobdelanega sveta, a premalo delavcev. Zato so iz obljudenih krajev vabili ljudi k sebi. Posebno samostani so si na ta način pridobivali podložnike. Seveda se ljudje

vam! Oh dragi Kralj! pusti volitve in rekurs in idi rajši k Stoklasi na kolone, boš dobil kašnato klobaso, pa novega Amerikanca!

Vurberg. Lansko leto je pisal „Štajerc“, da je vurberški župnik, takrat še provizor, rekel, da so dosluženi vojaki stari biki. To je dotične može zelo jezilo, kar je čisto naravno, bile so slišati prav ostre besede proti provizorju. Pa o čudež! Letos pred volitvo pa so lanski, stari biki imenovani, roke lizali! V kaj pa se zna bik spremeniti, ali kaj zna iz bika postati? Ko so bile vurberške občinske volitve končane, zapel je Bregov Jaka glorio. Je to spodobno? Po volitvi je spremljalo več pristašev župnika na dom, kjer so pili in krikali z župnikom, da bi s tem grajskega oskrbnika jezili. Ali je to krščansko obnašanje?

Kako je postal Stoklas v Leskovcu častni občan.

Grozna klerikalna moč najdebelejšega kalibra, po „Domovini“ veleznan, nikoli dosti pohvaljeni gospod Stoklas v Leskovcu, Bog mu grehe odpusti, — nosi za klobukom „šneidfeder“! Pa kaj le bi rad vedel, da tota „šneidfeder“ ne stoji več po konci, čisto pokvečen je! To je „šneidfeder“ častnega leskovškega občana. Ja, ja, častni občan je, a zdaj pri volitvah je tudi njemu odklenkalo. Pa vrli „Štajerc“ veš, obljudil sem ti, da še bom v marsikatero torbo v Leskovci pogledal in to sem tudi storil! Glej! Stoklasova torba je visela v Leskovcu na konsumi na klini. Klin se je zlomil in torba telebi na tla. Iz torbe pa pride na dan, Stoklas kot leskovški častni občan. Stoklas častni občan! Istinito zvoljen je bil pa kako! Bog pomagaj! Več kakor polovica bivših odbornikov, — saj zdaj dobijo penzijo — je očitoma in v javni družbi priznala, da ni vedela, kaj je podpisala, ko so sklepali sami (?) da bode Stoklas častni občan! Ko pa je 14 dni pozneje naš ljubi Stoklas hotel imeti dragoceni diplom (spominsko tablo) za častnega

niso dali kar tako pregovoriti, ampak so marsikaj zahtevali n. pr. za sebe in za svoje otroke prostost. Sklepali so pogodbe, v katerih je bilo popisano, kaj so dolžni gospodu delati in koliko mu dajati. To so bili takozvani „služni kmetje“. A tudi oni niso smeli zapustiti najetega posestva, ter so bili podložni gospodarju, ki je bil tudi njihov sodnik.

Nahajali so se pa tudi prosti kmetje, a le zelo redko. Dolgo časa je imel samo vladar pravico, podeljevati svobodo, pozneje pa je smel vsak gospodar dati svojim podložnikom večjo in manjšo prostost — navadno se je to zgodilo proti mastnemu plačilu. Tudi posameznega otroka so si stariši lahko odkupili in ga potem poslali v mesto ali kam drugam. Leta 1717. je kupil nek ubog, ljubljanskemu meščanskemu špitalu podložni kmet svojega sina za 8 goldinarjev; pet let pozneje pa je moral podložnik Gregorič plačati za svojega otroka Primoža celih 12 goldinarjev. Da ta cena ni bila nizka, razvidi se iz tega, da se je v istem času dobilo prase za pet krajcarjev.

Trdo pest sužnosti so podložniki občutili najbolj pri ženitbah, ker so se smeli ženiti le z gospo-

občana, se je vendar oglasil neki odbornik in rekel: „Gaspaud, vi le bote kaj ste, takega cegelca pač nemo kupili!“ Tedaj pa, ko z Leskovca trsna uš odide, bodemo dragi „Štajerc“ nekaj regimentnega napravili! Veš kaj? Stoklasi bodemo postavili spomenik! Pa kakšen! Srebrno zlat iz samega kufra bo, in stal bode na leskoškem „hauptplaci“ ravno pri farovškem studencu, Tako bode ljubi naš častni občan gledal za vselej skoz farovška okna in videl, kaj se tam notri vse na podlagi (?) klerikalni godi! Napis na spomeniku pa se bode tako glasil:

•Zaslug je dosti na sveti,
A Stoklas jih največ ima!
Ne morem vsih vam nasteti
Bog daj nam Stoklasa dva.

Potem bode Leskovec srečen,
In srečen nas kmečki bo stan,
V spominu bo Stoklas nam večem,
Kak Rošker naš bivši kaplan!

Iz Grajene. (Občinske volitve v Vurbergu.) „Sl. Gospodar“ je prinesel po svoji hinavski navadi novico, da je v Vurbergu zmagala v vseh treh volilnih razredih „narodna katoliška“ stranka ter opomnil: Živela slovenska zavednost. Na kaki način se je ta zmaga zvršila, hočem tukaj nekoliko opisati. Ko je vurberški župnik zvedel, da so imeniki volilcev pri županu na ogled razpoloženi, pritihotopil se je tja, ko ni bilo župana doma ter je prepisal imena vseh volilcev, čeravno te pravice ni imel. Na to je na puši imel shod volilcev po noči. Sklenilo se je, čisto novi odbor voliti, ker je prešnji odbor preveč nemškutarski. Agitiranje je prevzel narbolj neki kočar, kateri je šepal, — bila ga je namreč svinja v nogo ugriznila, po domači fari in sosednih občinah in lagal, opravljal in obrekoval odbornike pri občini. Čujte kakoršne laži so trosili ti svetohlinci z župnikom vred. Rekli so, da je odbor zvišal občinske doklade na 70 procentov, čeravno se plačuje že več

dovim dovoljenjem in le z onimi osebami, katere jim je gospod hotel za to dati. Za vsako dovoljenje je bilo treba plačati. Razun tega je imel v prvih časih gospod pravico zakon po svoji volji ločiti ali pa katerega izmed zakoncev prodati. Še le papež Hadrijan IV. (umrl l. 1159.) je strogo prepovedal ločitev zakona pri kmetih.

Samo ob sebi se ume, da gospodje niso trpeli, da bi se kateri fant ali katero deklo oženil na kmetijo, ki je bila last drugih gospodov. Ako so pa dali za takšen zakon privoljenje, treba je bilo plačevati, a otroke teh zakoncev sta si gospoda razdelila. Po bavarskih postavah je vzel deklice očetov gospodar, dečke pa materin gospodar.

Zapri ptičko v kletko in skrbi prav lepo za njo. Vkljub tvoji ljubeznjivosti bode žalostno čivkala in silila na prosto. Človek ima pa še bolj rahločutno srce kakor žival, in vrhu tega mu je dal Bog razum, s katerim spoznava, da človek nima pravice zatirati svojega brata. Zato ni čudno, da so si kmetje želeli več svobode, in da je marsikateri podložnik zapustil kmetijo in celo svoje premoženje ter ušel. Bežal je

let samo 50 procentov. Župnik je neki rekel da so ubogi kmetje sužnji občinskega odbora. Ako se mu res ljudstvo smili, zakaj pa berači po občini z zbirco za vino in zrnje? Zakaj pa on nalaga ubogemu kmetu tako velik davek s pobirenjem denarja za nove orglje? Ko bi imel količkaj srce za ljudi, bi ne prigovarjal celo ubogih viničarjev, katerih otroci večkrat stradajo, da morajo dati dva do tri goldinarje za orglje. Občinske doklade so potrebne da se plačuje hranilnica za šolski dolg, da se ubožci oskrbujejo itd., a novih pa ni treba, ž njimi bi se rad župnik štimal, kedar pride škof. Ako so bile stare orglje do sedaj dobre, bile bi še tudi dobre za takega možiceljna. Ker ima župnik malokaj dela, porabil je dolg čas, da je napisal mnogo listkov z imeni voljencev ter jih je delil pred volitvo in rekel, da to on mora storiti ker je dušni pastir. O hinavstvo! Kaj pa ima dušno pastirstvo z občinskimi volitvami za opraviti? Ali niso dosedanji odborniki kristjani? Ali je zaraditega ker so v odboru trije Nemci, odbor nemškutarski? Dobro bi bilo, da bi imeli več takih Nemcev tudi drugi občinski odbori. Zapisniki občinskih sej so se pisali vedno slovenski, s čemur so se nemški odborniki popolnoma strinjali. In vendar je župnik proti oskrbniku in tudi učiteljem. Zakaj? Iz slavohlepnosti in maščevanja, O tem pa hočem drugokrat več pisati.

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Danes samo toliko: Pri nas se govori, da se bode naše tomaževsko ljudstvo celi dan za to postilo, če pride naš gospod Caf v „Štajerca.“ Torej gospod urednik, bodite bolj usmiljeni, kakor ste bili do sedaj!

Iz Oplotnice. Ne samo pri štrajku v Trstu so Manliharjove puške predirale človeške prsi, tudi pri nas je besni človek, kateremu je višja oblast to orožje izročila v varstvo ljudstva, zlorabil svoj stan in osmertil tri osebe. V soboto dne 1 marca o polnoči je prišel orožnik (žandar) korporal Anton Maček

na posestva dobrih gospodov ali v mesta in trge. Navesti hočem le dva primera. Dne 23. maja 1363. l. je obljubil avstrijski vojvoda Rudolf opatinji nunskega samostana v Gösu, da ne bode več sprejemal kmetov, ki bodejo nunam na njegovo posestvo ušli. — Dne 22. septembra 1498. l. je v Konjicah potrdil generalni vikar (duhovnik) oglejski, Sebastian, Zajčkemu samostanu pri Špitaliču staro pravico, da smejo menihi, svoje ubegle kmete s cerkvenimi kaznimi t. j. s prokletstvom in z izobčenjem iz cerkve, siliti, da se vrnejo nazaj. Toraj tudi že v starih časih sta pri klerikalcih hudič in peklo nadomestovala žandarje in ječo.

Mestjani in tržani so bili zmiraj svobodni, vsled česar se jim je dobro godilo. Pri njih je bilo vedno dosti raznega opravila, in zato so z odprtimi rokami sprejemali kmetske begune. Stiskani kmetje pa so najrajši zbežali v mesta, ker tam jih je čakalo boljše življenje in zlata prostost.

Da so podložniki kar trumoma zapuščali svoje gospode, posvetne in duhovne, nam jasno dokazujejo mnoge postave in ukazi, v katerih se kmetom ubeg

doma od sv. Kunigunde pri Pesnici, zgoraj Maribora k svoji ljubici, Mariji Košir, in tam zateval, da se mu je odprlo. Stopivši v hišo, je začel razbijati po mizi da se je kar treslo. Ko se je nekaj pomiril, je zvalil dekleta iz hiše in jo zunaj hiše vstrelil. Kroglja je proderla dekletu desne persi in je šinila skozi osem col debelo leseno steno v izbo in se tam še tri cole globoko vgreznila v strop. Ko je videl, da jo je dobro zadel, šel je nekaj korakov od hiše in se tam na enem kupu kamenja ustrelil sam. Vzrok temu strašnemu djanju je, da ga je dekletov oče in dekle samo ozmerjalo, ker je bila ž njim že dalj časa v drugem stanu, zraven nje pa jih je imel še več.

Od Velike Nedelje. („Slovenskemu Gospodarju v pomislek.) Blagovolite g. urednik natisniti sledečo notico, da bode ljudstvo spoznalo, kako „Štajerc“ skrbi za ubogi kmečki stan. Dne 22. septembra pretečenega leta prinesel je „Štajerc“ v svoji 19. številki „Pomoč je potrebna“ ter opozoril ona predstojništva, v katerih je povodenj uničila krmo, da nemudoma naredijo prošnje skoz okrajno glavarstvo na c. kr. namestnika grof Clary Alldringen v Gracu iz „Nothstandsfonda“ izprosijo podpore za uboge ponesrečence, katerim primanjkuje klaje ali futra, in nimajo denarja za nakup istega. Res, nekatere občine pri Veliki nedelji so storile tako. Gospod c. kr. namestnik so nam dovolili iz fonda denarje in g. c. kr. okrajni glavar iz Ptuja so nam pri prvi delitvi dne 7. novembra pr. l. in dne 12. februarja t. l. pri drugi delitvi, izplačali našo odškodnino, za katero se stoterokrat zahvaljujemo. Omeniti morem tudi, kako sem bil jaz zaljubljen v „Slovenskega Gospodarja“ pretečena leta. Mislim sem, da je sveto kaj „Slov. Gospodar“ piše. Sovražnik pa sem bil, dragi „Štajerc“, tvoj, tebi zelo nevaren, govoril sem čez tebe, ker sem nekatere gospodske škrice tako čul. Ne zameri torej, saj nisem vedel, kaj sem govoril. Od zdaj naprej

s hudimi kaznimi prepoveduje ter se posebno mestom in trgom strogo naroča, da morajo izročiti begune zopet njihovim gospodarjem. Take naredbe so se izdale n. pr. v letih 1231, 1237, 1277, 1567, 1654 in 1668.

Nekatera nemška mesta so si priborila pravico, da so smeli meščani obdržati ubežnike vsaj 14 dni pri sebi. Ta pravica je imela to dobro, da so siromaki našli dovolj časa in priložnosti, uiti gospodu in kazni v druge kraje.

Pomoč, katero so zmiraj našli v mestih in trgih, je kmetom zelo koristila, ker so bili gospodje primorani s svojimi podložniki lepše ravnati, in jih ne zatirati s prevelikimi davki in premnogim delom, ako se niso hoteli podati v nevarnost, da jim uide nekaj „živine brez rogov,“ kakor je neki opat kmete imenoval.

Kmet, roko na srce, in odkrito povej, če so bili tržani in mestjani res tvoji sovražniki, kakor piše ta svetohlinski „Slov. Gospodar“ in njegov paglavec „Fihpos!“

(Dalje prihodnjič.)

te bodem spoštoval, ker res si spoštovanja vreden list. Od kar sem poznal „Slov. Gospodarja“ še on ni nikoli kaj tacega kmetom naznanil. Njegov edinorojeni sin „Naš dom“ ali kak ga že imenujejo „slovenski Pavluha v gospodski obleki“ bi bil tudi lahko kaj tacega (jeseni p. 1.) ubogim kmetom naznanil, pa mislil je, kaj meni znano, kak se Vam pri Veliki Nedelji godi, ako imam le jaz v Mariboru pri svojem starem očetu dovolj zizat, a vi dragi kmetje smete že poginiti. Torej „serbus“ „Naš Dom“ in njegov očaj „Slov. Gospodar.“ Poslovimo se od vaju, ne poprašajte za nas nikoli, mi za vaju nikdar ne bomo, pač pa vama željimo srečno smrt, kako bode večnost, premislila sama. Rodovedni smo, kaj bodo g. pref. Korošec, urednik „Slov. Gosp.“ črez to rekli, in kaj bode urednik „Našega Duma“ prihodnji teden o tem pisal. Znam v naprej, da me na južino nikdar ne bodeta povabila. Ne zamerita, ker sem jaz zdaj naročnik „Štajerca“, kateri kmetom v sili pomaga. Pregovor pravi: gđor v nesreči pomaga, tisti je pravi prijatelj, in res „Štajerc“ ti storiš tako, bodi ti čast in hvala.

Alimepoznate?

Kaj je Martinekov Lovro priženil.

(Narodna.)

1.

Kaj tužen sem, vprašujete,
Če prav sem se oženil;
Pa da si s tem — verujete?
Življenje sem ogrenil.

2.

Da tega nikdar ne tajim,
Cvenk je imela žena:
Pa saj pri zlatu jaz ne spim,
D'nar — sreča ni nobena.

3.

Ko po poroki prvo noč
Sem v kamrico jo vedel,
In ko nje velo truplo vzroč,
Strmenja sem prebledel.

4.

Z glavé odviti si lase,
Sem videl svojo Lizo;
Iz ust si vzela je zobe,
Ter djala jih na mizo.

5.

Al' prsa prožna, polna te,
Oh vse le vata, guma;
Cvetoča lica, barva le,
Pogreškov drugih truma.

6.

Povejte zdaj, kaj siromak,
Naj začnem s tako babo,
Saj to od vas umeje vsak
Da taka ni za rabo.

7.

Zato pa tužen sem sedaj

To peče me nemilo.
Bog daj, da tužen moj slučaj
Bi drugim bil svarilo.

S. —

Veličan pri Ormožu. Pri nas so se letos občinske volitve vršile dne 10 t. m. v prostorih g. Al. Mikla. Namen našega poročila je, vsem našim častitim občanom posebno pa politični oblastnji razjasniti, kako da se pri nas včasih vršijo občinske volitve pod pritiskom nekaterih okrajnih dostojanstvenikov in njihovih pristašev, ki nas brijejo kakor jim je le mogoče. Ubogi kmet se ne more braniti takih kmetskih prijateljev (?) ter se jim dobrovoljno podvrže. Jako grdo je, če možje, od katerih se pravi da postave poznajo nepravilno volijo, kakor se je pri nas predrznil znani gospod dr. Omulec iz Ormoža. Hotel je s pooblastilom gospoda župnika Murkoviča od Sv. Barbare v III. volilnem redu voliti. Ne da bi si kdo mislil, da bi naš „Vanček“ bil celo hempaste glave, le sam se je čutil; kmet Mašek mu je dobro vtrnil, ter ga opomnil da je to nepostavno. Adlatusa in prvega besednika našega doktorja, gospoda Trstenjaka ni bilo zraven, zato pa je velečastiti „nadjurist“ obnemogel. Hudo jezen je iztrgal iz rok perovodja g. Petovarja volilno pooblastilo in ves razdražen je mustače trikrat okoli nosa nasukal ter ranjen na časti zapustil volilnico. Kaj le to pomeni da „verhje“ in „biser“ ormožnih prvakov pride na pomoč klerikalnemu mogočniku svetinjske fare?! — Prav za prav mogočni župnik Bohanec, tako imenovan „južnoštajerski Aksakof“ niti ne potrebuje tuje pomoči. Volil je sam s štirimi glasi in sicer za se kot župnik, za cerkev, potem s pooblastilom za g. učitelja Čeha iz Ljutomera in kar posebno omenimo še enkrat, za se kot častni občan. Nikdo se ni upal mu na rep stopiti. Nekateri so mezgetali ali kmalu jim je bilo žal in najrajše bi se v zapečjake poskrili, kajti mogočni Aksakof kot oznanjevalec svetih resnic jih je grozno zavrnil ter jih prepuščal od svoje nezmotljivosti ne samo v verskih ampak tudi v volilnih zadevah. In volilci kot potrpežljive ovčice so potrpežljivo prenašali krivico, katero jim je storil njih dušni pastir. Vpraša se, ali zamore tako nespodobno početje ljudstvo napeljevati k dobremu djanju ki ga zahteva naša sveta vera?! Ali je slavnemu okrajnem uglavarstvu ta slučaj znan, da naroči preiskavo v korist opravičenih volilcev?!

Zunanje novice.

V verige uklenjeni ropar ušel. Porotno sodišče v Komeliji je obsodilo nedavno roparskega morilca J. Letkyja na vislice. Potem so ga imeli v verige ukovanega v ječi, a vkljub temu je ušel in sicer z verigami vred. —

Ljubezen in zakon pri Arabcih. Mladi Arab če se hoče oženiti, štedi z denarjem, da si more kupiti pri svojem prihodnjem tastu nevesto. Ženin mešetari z očetom za nevesto, katere pa še videl ni. Oče hvali njene vrline, da več skupi, ženin pa isto znižuje in

črni, da mu ni treba preveč plačati. Slednjič se domenita in Arab si odpelje ženo na dom. Delati mora vse, jesti pa ne sme z možem, temveč na strani in le to kar možu ostane. Če je pridna, marljiva in množi možu premoženje, lahko učaka za plačilo, da si mož pripelje še eno ženo.

Mrlič v avstrijskem parlamentu. V parlamentni palači na Dunaju imajo mrliča. Preminul je po kratki bolezni — parlamentni vrabec. V jeseni je zletel skozi stekleno odprto streho v parlamentne prehode ter se je ondi nastanil. Godilo se mu je prav dobro da ni maral za zlato svobodo. Letal je od stebra k stebri, hrane in pijače je imel vselej dovolj, čisto se je pridomačil, da je vsedel včasih pismonošem na roko. Tudi s poslanci je živel v prijateljstvu. Pred nekaj dnevi pa se je najbrže vdaril ob steber pri letanju — no, in zdaj ga ni več med živimi.

Hudič zopet ujet. „Libaner Lloyd“ piše: Pretekli dni je hotelo mnogoštevilno ljudstvo vdreti v zapor in videti hudiča, kojega je vestna policija zopet enkrat ujela. Pokazal se je peklenski vladar, seveda z repom in rogovi pri neki vdovi, katera je prešnji dan prodala svojo kravo in dobila 80 rubljev. Zahteval je denar, ker ga je pa žena že imela v blagajni, je obljubila prestrašena, da mu ga da drugi dan. Hudič je prišel zopet — in našel premijo. Ne vemo, li je to vse resnično. a v Libanu govoré tako.

57 parov dvojčkov. V St. Louis v Sev. Ameriki živi neka rodbina, v kateri se rodé sami dvojčki. Suzana Pennekova, 21letna, je ravno rodila tretje dvojčke. Mati Pennekova je rodila 6 parov dvojčkov, njena sestra jih je imela 9 parov in soproge Pennekovih bratov so imele vkup 39 parov dvojčkov. Vseh dvojčkov v rodbini se je že rodilo 57 parov. Gospa Suzana je imela 20 bratov in 2 sestre.

Poroka Bura. Neki zdravnik Burov poroča: Pred kratkim se je oženil burski vojak in sicer blizu Lyndleysporta. Ker ni imela nevesta cvirna, si je s samimi knofelcami spela poročno obleko. Poroko smo slavili v pol zgoreli hiši. Nakrat pa je moralo vse v boj, ki se je bil nedaleč od Lyndleysporta. Ko se je naslednjega jutra vrnil soprog, ni našel svoje žene, odvedli so jo Angleži.

Oraculum. Časnik „Figaro“ pripoveduje sledečo zanimivo dogodbo: V nekih fiumskih toplicah je za Amerikance in Angleže razven igralnice tudi prezbitarijanska cerkev. Duhovnik pové po pridigi število psalma, katerega imajo skupno peti. Te dni je stal pred vratih nek vernik, a ko je začul številko psalma, jo je takoj krenil v igralnico, stavil na imenovano številko in — zadel. Prihodnjo nedeljo je bila cerkev nabito polna. Duhovnik je pohvalil gorečnost svojih ovčic, obljubil jim je za to nebeško plačilo ter slednjič dejal: Zdaj pa še zapojmo 27. psal. A komaj je izpregovoril, so se mu ovčice razpršile — vsi v igralnico. Kazen božja pa jih je takoj zadela, — številka 27 v igralnici ves dan ni prišla na vrsto.

Prevarjen tat. Pred 14 dnevi je ukradel 18letni mizarški pomagač Fr. Kvapil v Brnu pred trgovino nekega trgovca štok cukra. Zapazili so ga ter naz-

nanili redarju, ki ga je takoj prijel. A tat se je priduševal, da je kupil cukrer pri drugem trgovcu. Kako pa se je iznenadil, ko je trgovec snel popir, in mesto cukra so zagledali samo — leseni kalup, to je iz lesa zrezano drevo, katero je mislil trgovec obesiti zunaj za mušter. Tat je nato priznal tatvino.

Po neprevidnosti svojo ženo ustrelil. V Plevlju je ogledoval stotnik 32. polka Opacher turško pištolo. ne vedoč, da je nabita. Ista se sproži in kroglja ubije šele pred dvema mesecema poročeno mu ženo.

Še par sekund in bil bi obešen. Iz Sarajeva poročajo dne 11. marca sledeče: V Banjaluki je imel biti obešen kmet Bogdan. Ravno ko so gavlekli k vešalom, je došlo telegrafično naznanilo, da je cesar obsojenca pomilostil.

Resnična povest. Nekemu kmetu je umrla žena in imeli so potem mrtvaški spreved z enim duhovnikom; zraven je šel tudi še mežnar in nadučitelj. Šli so pol ure daleč in zaslužili 25 gld. Ker kmet ni imel denarja, da bi plačal, so mu gospod župnik rekli, da ta dolg lahko z vožnjo in oranjem odsluži. In kmet je prišel ter oral in sejal kornzo. Po končanem delu pride kmet k gospodu župniku na račun. G. župnik rečejo kmetu: „Povej račun od tvojega dela!“ Kmet je odgovoril: „Računim za danes 25 goldinarjev.“ Gospod župnik pa so mu odgovorili, da orač zasluži na dan komaj 4 gold“. Zdaj pa se je kmet odrezal rekoč: „Ljubi gospod! mi smo hodili, to je 4 junci, 2 konja, jaz in dva hlapca (plug in brana me pa tudi nekaj staneta) toraj nas je bilo 9, celi dan po trdi gaudi, Vi pa ste hodili samo trije po gladki cesti, pa ste tudi toliko zaslužili.“ Župnik pa so mu rekli: „Računil si res precej visoko ali ker si tako zvit, pa naj bo za danes.“

Paznik in kmet. Na neki ljubljanski mitnici zgodil se je smešen prizor. Kmet je dal pazniku dva srebrna goldinarja, da bi plačal mitnino. Mej tem je privozil električni voz in je paznik vzel denar in stekel na voz gledat, če pelje kdo seboj kaj dachu podverženega blaga. Kmet, misleč, da hoče paznik z denarjem pobegniti, jo je vdaril za njim in prijel paznika čez pas in ga držal, zahtevajoč da mu da denar nazaj. Ni ga spustil, dokler ni prišel policaj in povedal kmetu da ima užitniškega paznika v rokah ne pa kakoga goljufa.

Gospodarske stvari.

Kako obvarujemo vinsko trto pomladanskega in zimskega mraza.

a) P o m l a d a n s k i m r a z o v i nastopajo ponajveč meseca velikega travna, navadno ob času ledene trojice Pankracija, Srvacija in Bonifacija, ter morejo za jednega jutra ves vinski pridelek v deželi uničiti.

Izkušnje so pokazale, da preti največja nevarnost od pomladanskih mrazov v jasnih nočéh, kedar v zraku ni vetra in na nebu nobenih megel. Dostikrat padev takih nočéh že pozno zvečer gorkomer na 1

do 2 stópinji (Reamur nad ničlo in bati se je, da se zniža pri stanovitnem mirnem zraku do štirih zjutraj do 0. torej do ledišča.

Nevarnost je največja malo pred svitom. Obtore je ohlajenje najsilnejše in traja tako dolgo, da se prikažejo prvi solnčni žarki. Ponajveč gre samo za jedno ali dve uri, ko potrebujejo rastline naše pomoči.

Za proizvajanje dima nam služijo najrazličnejše tvarine n. pr. pirnica ali drugi pleveli, ki smo jih za kopí nabirali in na kupčke znosili, nadalje na pol segniti slamnati gnoj, najboljši je konjski, zeleno vejve, smola, katran (žgana smola), zmešana s piljevino (žagovino) in ostružino (oblanjem) ter čreslo.

Vse tvarine, od katerih se kadi gost, debel in težek dim, morejo se s pridom uporabljati za kajenje.

Takozvane smolne hlebčke si naredi lahko vsakdo sam, ako si kupi smolnih odpadkov v pivovarnah (100 kg 8 — 9 kron). V železni posodi jih je treba raztopiti in raztopini dodati ravno toliko ostružine, dvakrat toliko piljevine, nekaj čresla in prahú od navadnega premoga. Kedar primešavaš te zmesi, pazi, da ti ostane vse v posodi; na vsak način moraš ogenj poprej pogasiti.

Nastalo mešanico vliješ v hlebaste globeli, ki si jih napravil v tleh, da se ondi strdi. Ti smolni hlebčki se dadó spraviti, kamur treba in so za kajenje prav pripravni.

Kajenje samo pa se izvršuje tako, da naredimo po vinorodnih krajih povsod, kjer je mesto za to (na vseh potih, dragah, križpotih, gnojiščih, širokih mejah i. t. d.) od imenovanih tvarin kupčke. Kjer kadimo s smolnimi hlebčki, treba je napraviti v zemlji primernih lukenj in jih napolniti z njimi.

Kedar prirejamo kurišča, moramo gledati na to, da so najmanj 15 do 20 m oddaljeua drugo od drugega in da niso preblizu trt.

Pripravljene kupčke užigamo najlaže tako, da položimo k vsakemu nekaj slame in jo zanetimo. Tudi smolnate treske so za to prav dobre.

Največ uspeha bodo imeli ondi, kjer kadijo vsi v obližju stanujoči vinogradniki, kajti v tem slučaju se vleže nepretrgana odeja od dima nad vso vinorodno okolico. Ako pa kadijo le posamezniki, morajo, če količkaj mogoče, ves vinograd s kurišči obkoliti in premrežiti.

Ako so se odločile po vinorodnih krajih občine za skupno kajenje, treba jim je odbora, ki oskrbi tvarine za kajenje, določi kurišča, skrbi za to, da se spravi kurivo na določena mesta in za sposobne stražnike. Ti se podajo v nevarni noči na dano znamenje (s trobento) takoj na poprej določena mesta in začnejo zažigati kupčke.

Znamenje se pa naj dá še le potem, ako je padel gorkomer, ki visi približno 1 m nad zemljo na planem, po polnoči pod 0. V tem slučaju naj se zažgó kupčki, ko se jame svitati (okoli tretje ure).

b) Zimski mraz lahko naredi v hudih zimah tudi precejšnjo škodo v vinogradih, zlasti na starih visoko vzgojenih trtah in po mladih, jedno do štiriletnih nasadih.

Koder trta rada pozebe, naj se nikdar ne vzgojuje visoko.

Mlade trtne nasade ubranimo zimskemu mrazu najlaže, ako osujemo trte v pozni jeseni, meseca listopada, z zemljo do pogajnkov, t. j. kakih 10 cm visoko. Občutljive brajdne trte je najbolje pokriti s slamnato odejo.

Privezovanje drevja h kolom. Pri nas se v sadjarstvu še mnogo dá zboljšati. kajti kamor se ozremo, najdemo še vse polno pomanjkljivosti. Koliko se je že svetovalo, koliko poučevalo, koliko pisalo, in vendar kako redkokdaj se na pr. vidi pravilno na kol privezано mlado drevo. Bodi nam dovoljeno zopet enkrat o tem pisati. Za razvitek dreves kol sploh ni dober, a ker mora biti, naj bo tak, ki drevesu malo škoduje. Kol drevesu toliku več škoduje, kolikor je debelejši, zato ne rabi debelejših kolov, kakor so potrebni. Škoda, ki jo dela debel kol, obstoji v tem, da na eni strani obsenčuje deblo, vsled česar se deblo na obsenčeni plati zaradi pomanjkanja zraka in svetlobe slabeje razvijv, kar daje povod raznim boleznim na deblu, in pa da se drevo nagne, oziroma skrivi, kakorhitro mu vzameš kol in sicer toliko bolj, kolikor obširnejša je krona. Kol naj bo proti vrhu vedno tanjši: ob navadnih razmerah zadšča na vrhu 5 cm dobelosti. Dober kol je raven ter gladek in seveda iz zdravega lesa. Kadar si kol zabil dovolj globoko v zemljo, ga odreži kakih 5 cm pod prvo vejo. Pri nas se splošno vidi velika napaka, da kol sega med veje, kar za trdnost itak nima prav nobenega pomena potem se ne da preprečiti drgnjenje vej ob kol in naredi rane, ki so pričetek raku ali smoliki. Zofer vezanje, če je vdejan med deblo in kol podložek mahu, slame, sena ali kaj enakega, ni nič reči. Zadošča ena ali dve vezi. Francoski sadjarji zametujejo vez vez v obliki ∞ (osmice) ker pravijo da taka vez drevo zadrigne in, kadar veter drevo maje, se obdrigne lub. Povsod tam, koder se je bati poškodovanja drevja po vozovih, plugih, živini itd., je priporočeno drevesu dati tri kole Posamezni koli naj se zabijejo navzgor nekoliko poševno kakik 30 cm proč od drevesa, zgoraj naj se pa zbijejo s tremi latami. Če je deblo ravno in ga je treba le kvišku držati, potem zadošča kole tako zabiti, da je mogoče drevo privezati k eni lati. Kako je razvidno iz navedenih podob, je povsodi tam, kjer je drevo privezано, podložek, ki služi v ta namen, da je med kolom in deblom prostor, vsled česar kol nikdar ne poškoduje debela. Da je pa podložek okroginokrog drevesa, je pa zato, da tudi vez ne poškoduje debela. Šibka in zlasti kriva drevesa je seveda treba privezati z več kakor z dvema vezema. Pri takih drevesih je potrebno toliko vezi, da se deblo zravna.

Loterijske številke.

Trst, dne 22. februarja: 27, 84, 51, 43, 24.
Gradec, dne 1. marca: 11, 10, 74, 72, 66.

Časnik „Štajerc“

zastopa kmečke koristi in prinaša najnovejše novice ter šaljive pripovedi, velja za celo leto s poštnino vred **samo 60 krajcarjev** ali 1 K 20 h. Naroči se na ta časnik lahko z vsakim dnevom. Naročnina poslata je naprej z natančnim naslovom. Na samo naročilo brez denarja, se časnik ne pošlje.

Kdor nam pošlje kakšen dopis, naj pridene svoje ime na poseben listek. Imena seveda ne izdamo.

Ker „Štajerca“ čita najmanj 200 tisoč ljudi, se opozarjajo vsi tisti, ki imajo kaj za prodati ali kupiti, kaj za v najem dati, iščejo kake službe, ali sploh imajo kaj po časnikih naznaniti, naj se blagovolijo zaupno obrniti na list „Štajerc“. Cene so jako nizke. Za manj kot eno krono se oznanila ne sprejemajo. Pri oznanilu ene krone piše se lahko 30 do 40 besed.

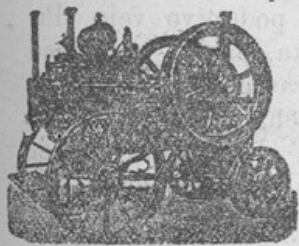
Glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil

(Marienfelder Motoren- und Locomobilen-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“

Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, špiitom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljeni za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherrja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

■ Ceniki brezplačno in poštnine prosto. ■ 340

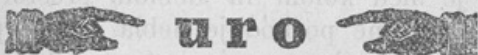

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za **samo**

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

uro

s triletnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino façonirano veržico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le **zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J/1** poštno predalo št. 29. 307

Rudeči papir

za barvanje velikonočnih jajec

prodaja

W. Blanke v Ptuj.

Pozornost!!! Colnine prosto!!! Pozornost!!!

Prekosi vsako konkurencu.

Mi pošljemo vsakomur „Colnine prosto“ 3 m štofa dobre, močne kvalitete, za kompletno jesensko moško obleko svetlo ali temno, gladko, progasto ali karirano za pod sramotno ceno od gl. 2.30, kakor 3 m črn. kamgarna kompl. elg. moško salonsko obleko gl. 3.70 Dalje en kompl. jesenski ali zimski moški površnik, dober, kodričasti štof za ceno od gl. 3.30, vse colnine prosto.

Naše oznanilo se opira na strogi basis, od kojega bonitete naj se vsakdo prepriča in je risika popolnoma izključena, ker se neprikladno zadovoljno ramenja ali denar nazaj pošlje! Dobavlja se proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej vpošlje, samo in edino skoz **Jungwirth's Expeditionshaus Krakau, Postfach Nr. 29.** 328

Giht- in reumatismus-eter.

Ta v „**Mohren**“-lekarni v Radgoni največ iz na telo okrepevalno delujočim aromatičnim zdravilnim sredstvom pripravljeni eter se kot bolečine olajšajoče mazilo najbolje priporoča. Cena ene steklenice z natančnim porabnim navodilom velja 50 kr ali 1 krono.

S pošto proti poštnem povzetju (Nachnahme) se manj kot 2 steklenici ne razpošiljajo. 323

Posestvo na prodaj

je v lepem, rodovitnem kraju, na katerem se lahko redi šest glav živine. Kraj je pripraven za krčmo in trgovino. Hiša in hlev je še čisto nova. Sveta je 11 oralov, obstoječ večinoma iz travnikov. Cena vsemu temu posestvu je 7000 gl. Več pove

Ivan Lamprecht, trgovec

v **Puščavi**, pošta Faal pri Mariboru. 428

!!! Pozor čevljari!!!

Proda se po prav nizki ceni dobro ohranjeni čevljarski stroj (Elastik.) Pismena vprašanja naj se pošiljajo pod imenom: „**J. K. poste restante Trojana, Kranjsko.**“ 474

**Poljedelska, zelenjava in cvetlična semena od
Edmund Mauthner-ja v Budimpešti.**

Prodaje po izvirnih cenah glavnega kataloga samo

Adolf Sellinschegg

trgovina „pri zelenem vencu“ nasproti gledališča v **PTUJU.**

Vsakovrstna deteljna semena:

štajerska 3letna, lucerna 7letna, rudeče cveteča 1letna
predenice prosta, Esperset, hmeljska šotska, švedska vund
ali tanen detelja, bela travniška detelja.

Krmilna pesna semena:

mamuh dolga, rudeča velika (Riesen), ekerndorfska rumena
in rudeča velika podolgasta, eberndorfska rumena okrogla
sladkorna pesa velika za krmiljenje, podzemska koloraba
za krmiljenje, veliki koren za klajo, nove velike buče z
jedrami brez lupinkę za olje dobivati, grašica, solnčne rože,
mak, konoplje, lan, orgščica, ženof in pesna semena,
sadna čebula, (luk) mala in rudeča.

Vrsta travnih semen:

Travna mešanica za mokra in suha tla. Ravgras, Honig-
gras, Kamgras, Knaulgras, Fioriengras, Goldhafer, Rispengras,
Wiesenschwingel, Wiesenfuchs, nizka trava, Thimotheusgras.

Zelenjadna semena in za cvetljice.

Gumi za požlahtnenje ameriškanskih trt, najboljše vrste.
Rafija, svetla dolga, dobro vezilno blago za vinograde.
Galica, rimsko žveplo najfineje, kadilna smola za vino-
grade za varstvo slane, novi **kuhani**, in prekuhani **štopelni**
za požlahtnenje trt, drevesni **vosek** za sadna drevesa, milo
(Schmierseife) in mrčesni prašek proti krvni usi, dalje unetna
gnojila, Tomaževa moka, koščena moka amonijak in kali
superfosfati, kilisalpeter, vinograška gnojila. Prodaja julen-
dorfskega roman- in portland-cementa, kotran in karbolej.
Barteljevo klajno apno, neobhodno potrebni dodatek
h krmi za mlado, molzno in brejo živino. **Vasilinovo**
mazilo za usnje, rumeno Rusko patentovano mazilo
za usnje. Štedilni kolomaz.

Ceniki zastoj in franko.

Iz ajde.	Štev.	Cena avstr. velj. za 100 kg.	
		K	h
Ajdova moka, fina	A	28	—
Ajdova moka, sredna	B	22	—
Ajdovi otrobi		10	—
Ajdovi gris		25	—
Iz koruze.			
Koruzni gris, rumen		19	—
Koruzna moka Ia., rumena		17	—
Koruzna moka IIa., rumena		15	—
Koruzni zдроб, rumen		12	50
Iz rži.			
Ržena moka, izvleček	0	25	—
Ržena moka, fina	I	23	—
Ržena moka, sredno fina	II	21	—
Ržena moka, manj fina	III	19	—
Moka za klajo		10	—
Rženi otrobi		9	—
Iz pšenice.			
Gris, fin ali debelozrnast	—	30	—
Pšenična moka (Kaiser-Auszug)	0	30	—
» » (Mundmehl-Auszug)	1	29	—
» » (Extra-Semmelmehl)	2	28	—
» » (Semmelmehl)	3	27	—
» » (Extra-Brodmehl)	4	26	—
» » (Mittel-Broemeh)	5	25	—
» » za kruh	6	24	—
» » za črni kruh	7	20	—
Moka za klajo	8	10	—
Pšenični otrobi	—	9	50
Mešana moka za kruh		19	—
Prosenka kaša		21	—
Ječmenova kaša		23	—
Umetni in valjni mlini			
F. C. Schwab v Ptuj.	450		

Učenec

za mešano trgovino se sprejme takoj.

Ponudbe naj se pošljejo na

M. Löschnigg

455 Rogaška Slatina (Rohitsch-Saurbrunn.)

Dve lepi posestvi

na deželi pri Mariboru obstoječi iz stanovanja in go-
spodarskih poslopij, travnikov, njiv, sadnega vrta in
vinogradov, se prav po ceni prodaste. Pojasnila o tem
daje **Heinrich Mallner, Auberg**, pošta Maribor. 456

Dobre ure in po ceni

proti 3letni pisni garanciji, prodaja in razpo-
šilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebernino in
optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem poslopiju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.	Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.
Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.	Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.
Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.	Pristne sreberne poročne prstane, par od gl. —.80 višje.
Dobre stenske ure z bitjem od gl. 2.50 višje.	Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebernino, ter optično blago, kakor tudi vse
v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni. 14

Sprejme se

knjigovezni učenec

s potrebno šolsko izobrazbo, več nemškega in slo-
venskega jezika, v knjigovезnici

W. Blanke-ja v Ptuj.

Absolvirana učenka

knjigovodnega tečaja (Buchhaltungscours) večša nemškega in slov. jezika in stenografije z izvrstnimi spričevali, želi službo v kaki štacuni ali pisarni. Prijazne ponudbe naj se blagovolijo pošiljati, pod naslovom: „Stenografin 100“ upravnistvu tega lista. 462

14- do 16-leten učenec

se sprejme v učenje za izdelovanje dežnikov pri Leopold Scharner v Ptuj. 477

Lepa hiša

s zalogo moških oblek

prav dobro idoča trgovina na najboljšem prostoru se zaradi družinskih razmer takoj po ceni proda ali tudi v najem da. Dalje sta prav po ceni na prodaj dva bicikla in sicer eden nov eden že rabljen. — Več pove lastnik

Matija Novak

krojaški mojster v Ljutomeru. 478

Hrastove sohe (zalne)

vsake vrste in poprečnike (durhcuge) stesane in okrogle in odrezke tudi vsake vrste se prodajajo prav po ceni vsaki dan pri Sv. Martinu pri Vurbergu. — Juršič. 475

Iščeta se v učenje dva

čevljarska učenca iz dežele močna, 15 do 17 let stara. Ponudniki naj se oglašijo pri Mihael Martschitsch, čevljarskem mojstru, Poštna ulca št. 6, v Ptuj. 477

Trgovina s špecerijo, moko (melo) in barvami.

V. Schulfink

Ptuj

priporoča po najnižjih cenah nafinejšo ogersko moko, rozine, vamperle, sladkor, kavo, riž, žajfo, različne cikorije, olje i. t. d. vse najboljše vrste.

V učenje se sprejme takoj

močen fant za mehaniko (finejšo šloserijo) pri gospej Gertrud Spruzina v Ptuj, prva ptujška mehanična delavnica za popravljenje šivalnih strojev, biciklov itd., Färbergasse stev. 7. 472

Majerska družina se išče

(Schweizerleute)

ki ima štiri delavce za eden hlev s 30—35 glav živine. Letna plača je: 600 kron, 40 kron za drva, ¼ orala njive, vrt, stanovanje in hlevi za prašiče, če si jih hoče rediti. Kje, pove upravnistvo »Štajerca« v Ptuj. 473

V najem se išče

prostor za malo štacuno. Ponudbe je pošiljati na upravnistvo »Štajerca« v Ptuj. 469

Posestvo

na prodaj ali v najem dam

na več let. Ono obstoji iz rodovitne njive, sadnega vrta, travnikom in trgovine. Hiša je zidana in obstoji iz dveh sob, kuhinje, kleti in družih shramb. Cena je samo 1500 gld. Kupec naj se oglasi pri Agnes Welt, trgovina v Cezanjecih pri Ljutomeru. 470

Posestvo za 3300 gld. na prodaj.

posestvo obstoji iz 28 oralov sveta, 10 oralov gozda, sadni vrt meri 2 orala in je obsajen z samim lepim raznovrstnim drevjem, vse na ravnem, blizu velike ceste tik šolskega poslopja ob cerkvenem potu in pripravno za štacuno. Več pove Blaž Oswald v Srednivasu v Gorenčah Pošta Ruden na Koroškem. 468

Sobarica (Stubenmädchen)

ki ima veselje k otrokom, zna prati in peglati, se takoj sprejme v službo. Vprašati je pri g.

W. Blanke v Ptuj.

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo. 463

TRAUN & STIEGER v Celji.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštano-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj.

 Letni sejmi:

(Kramarški, živinski in lesni sejmi)

23. dne aprila, 5. dne avgusta in 25. dne novembra.

 Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra mesca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

 Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

 Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino. Ob zgoraj navedenih dnéh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Mestni urad v Ptuj.

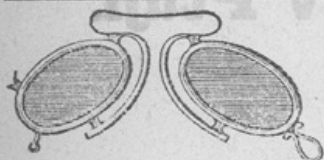
Župan:

J. Ornič.

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem poslopju, Ringstrasse šte. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560 42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5 1/2% nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daja v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun šte. 807-870 izvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerške banke.
7. Kreditno in posojilno društvo »Celjske mestne hranilnice« daja menična posojila proti 5 1/2% nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Prodaja in prevzetje vsakovrstnih popravil optičnega blaga kakor nanosnikov (Zwicker) očalov, barometrov, termometrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v Ptujju v gledališkem poslopju. 182

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jaje? več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem prinešajte k krmi Barthelovo poklajno apno.

za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal. Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju
X. Keplergasse 20.

Zalogo Barthelovega poklajnega apna imajo tudi: **Adolf Sellinschegg** in **Jos. Kasimir** v Ptujju, **R. Prettner** v Radgoni in **Franz Frangeš** v Mariboru, **Franz Rupnik** v Konjicah in **Johan Pungarscheg** v Slov. Gradcu. 350

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

G. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitějšíh tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

364

Redka prilika.

Čudovito po ceni.

400 komadov za 1 gl. 80 kr.

1 dražestno pozlačena ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 6 kom. prima žepnih rut, 1 svetovno patentovani žepni tintnik od nikla, 1 mičen album za slike, obsezajoč 36 najlepših slik sveta, 1 mašina za računiti »Patenta«, katera izračuni samo najtežje eksemple, k temu eno navodilo, 1 spisovnik za pisma, poraben za vsakogar, 5 kom. najlepših razglednic, 5 kom. čudovitih prerokovanj egiptovskih prerokovalcev, ki vzbujajo veliko smeha, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumb iz double-zlata patentovana zapona 3% zlata, 1 prijetno dišeče toaletno milo, 1 fino žepno zrcalo, 1 prakt. žepni nožič, 1 ff nastavek za smotke z jantarom, 1 moderni moški prstan s imit. zlahtnim kamnom, 20 komadov pisarniških predmetov in še 300 raznih v gospodinjstvu neizogibno potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej pošlje, samo 1 gl. 80 kr. skoz razpošiljavnico **Ch. Jungwirth, Krakav, A.** Risiko izključen. Za neugajajoče se vrne denar. 341

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dreyesnic in sicer: jabolke po K 1.— do K 140; hruške po K 1.20 do 1.60. — Iz-boren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za liter ponuja **Oskrbništvo Marenberg** (Gutsverwaltung Marenberg). Tam dobijo se tudi jorkširski plemenski prašiči. 334

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 30

!! Novost !!

Cekaco

šte. 142 EF

in F siv

Registrirano

Najfinejše

pero za pisarne in korespedenco.

Izjemno trpežno in čvrsto.

Z najfinejo in fino konico (špico).

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s papirjem in pisarskimi potrebščinami.

Karol Kuhn & drug na Dunaju

Vstanovljeno 1843.

Tisk: W. Blanke v Ptujju.